Better Wetter

flexibel waterbeheer in regionale context

Eddy Wymenga,

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek

www.altwym.nl

Netwerk Noordoost *is dwaande*

Altenburg & Wymenga ECOLOGICAL CONSULTANTS

Kenniswerkplaats Noordoost Fryslân

It bêste lân fan ierde .....

Huidig waterbeheer bereikt grenzen

- Maaivelddaling in de veenweiden
- Tekort aan berging in de ‘Friese boezem’
- Droogte in voorjaren en zomer
- Sterk verlies aan natuurwaarden
- Watersysteem en waterkwaliteit verstoord, waardoor doelen niet worden gehaald

FEANGREIDEFYZJE

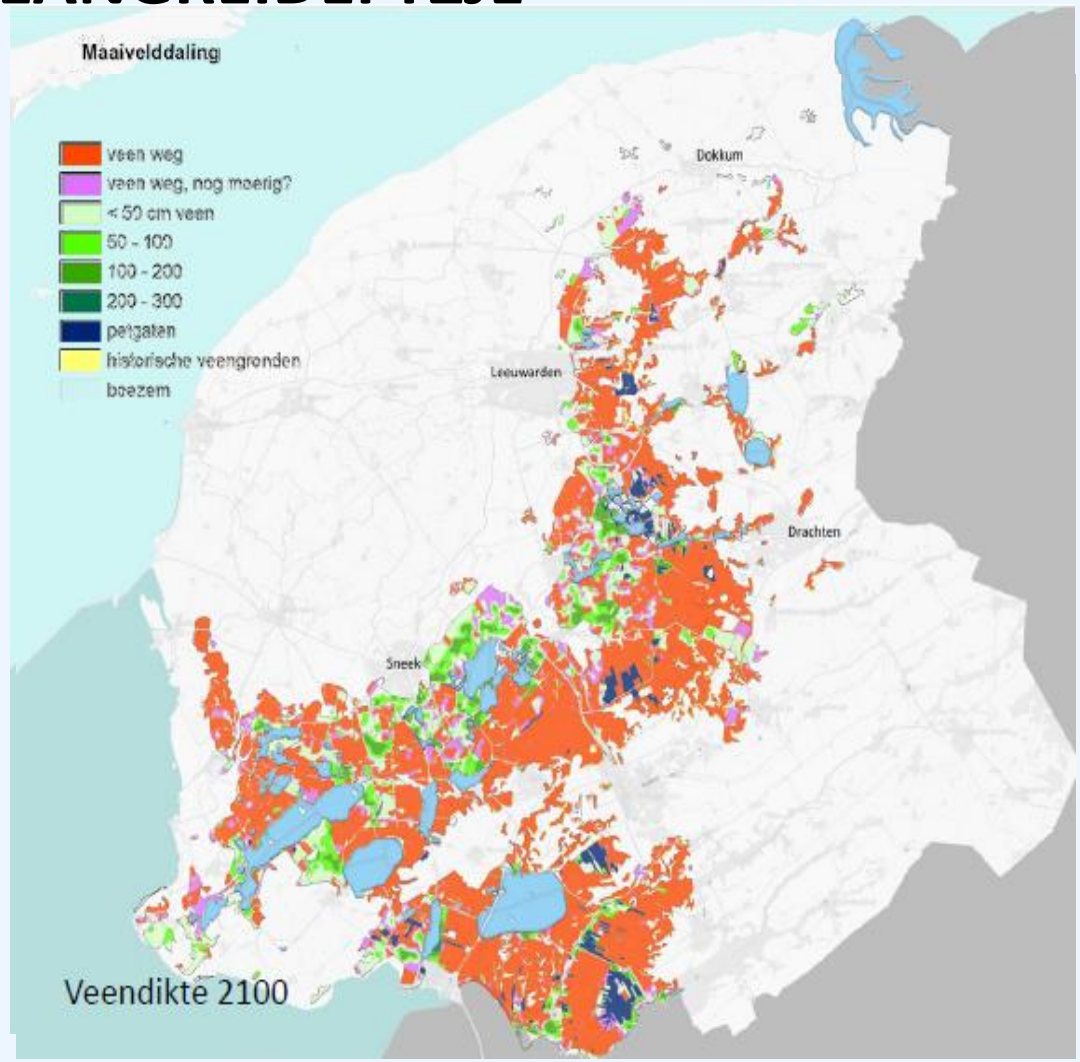

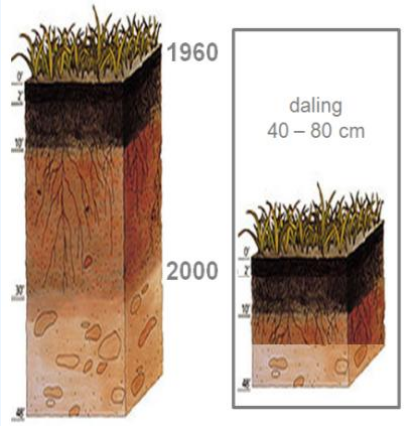

Kennis voor Klimaat

WETTERSKIP FRYSLÂN

provinsje fryslân
provincie fryslân

Region Noordoost Fryslân - ANNO

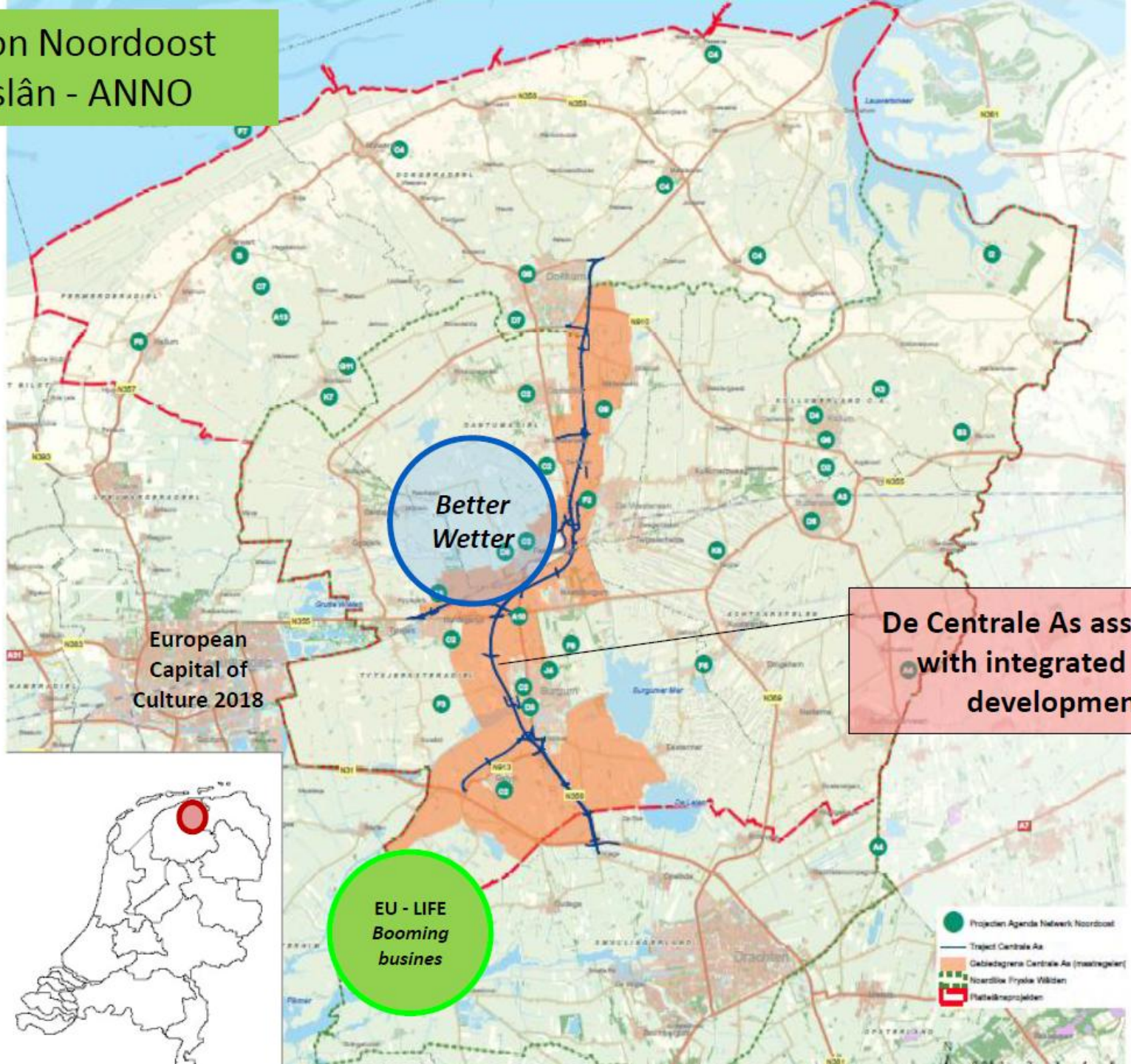

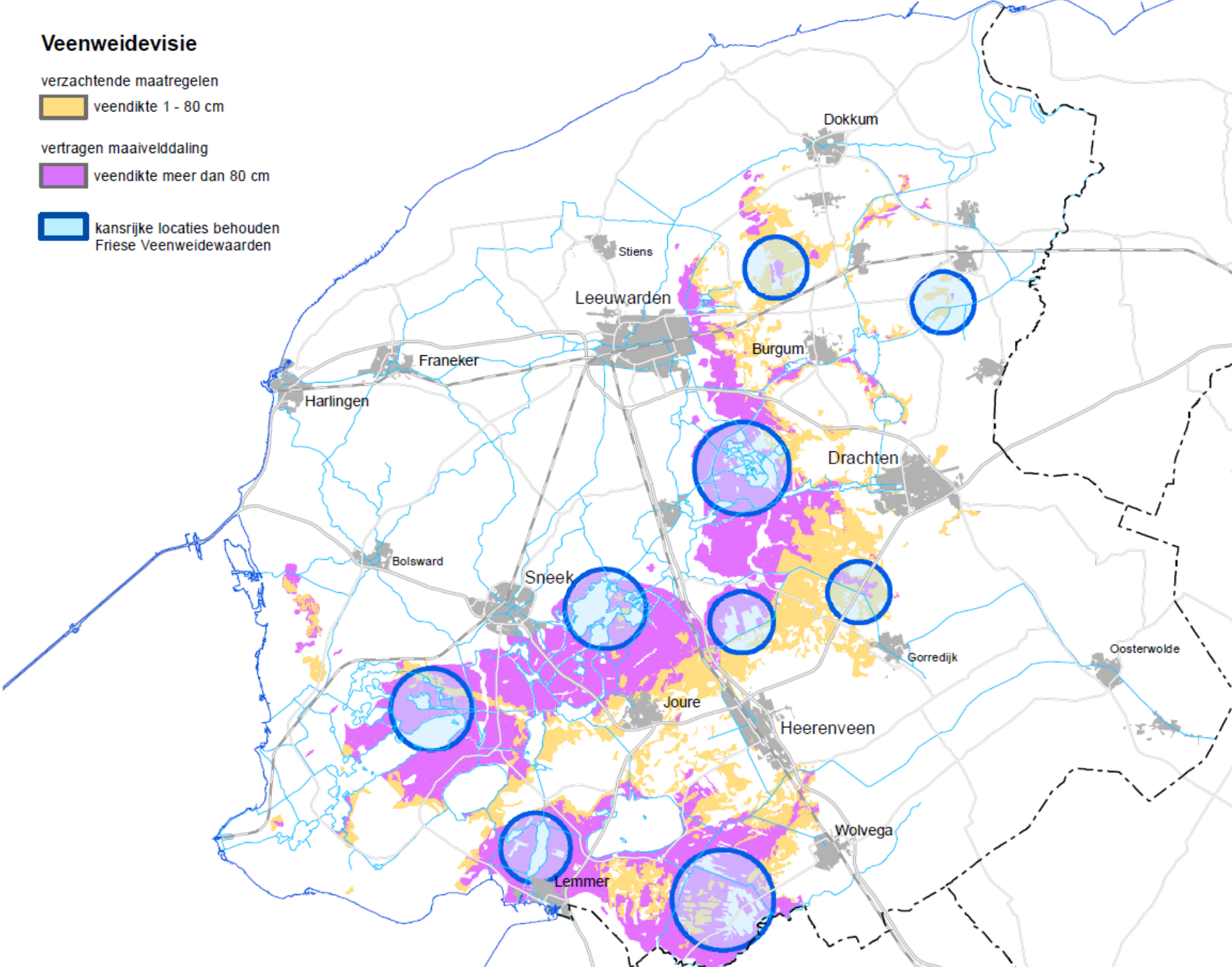
Veenweidevisie
verzachtende maatregelen
veendikte 1 - 80 cm
vertragen maaiveldaling
veendikte meer dan 80 cm
kansrijke locaties behouden
Friese Veenweidewaarden
Dokkum
Stiens
Leeuwarden
Burgum
Franeker
Harlingen
Drachten
Bolsward
Sneek
Gorredijk
Oosterwolde
Joure
Heerenveen
Wolvega
Lemmer

Burgumer Daam: oprinnende boezem

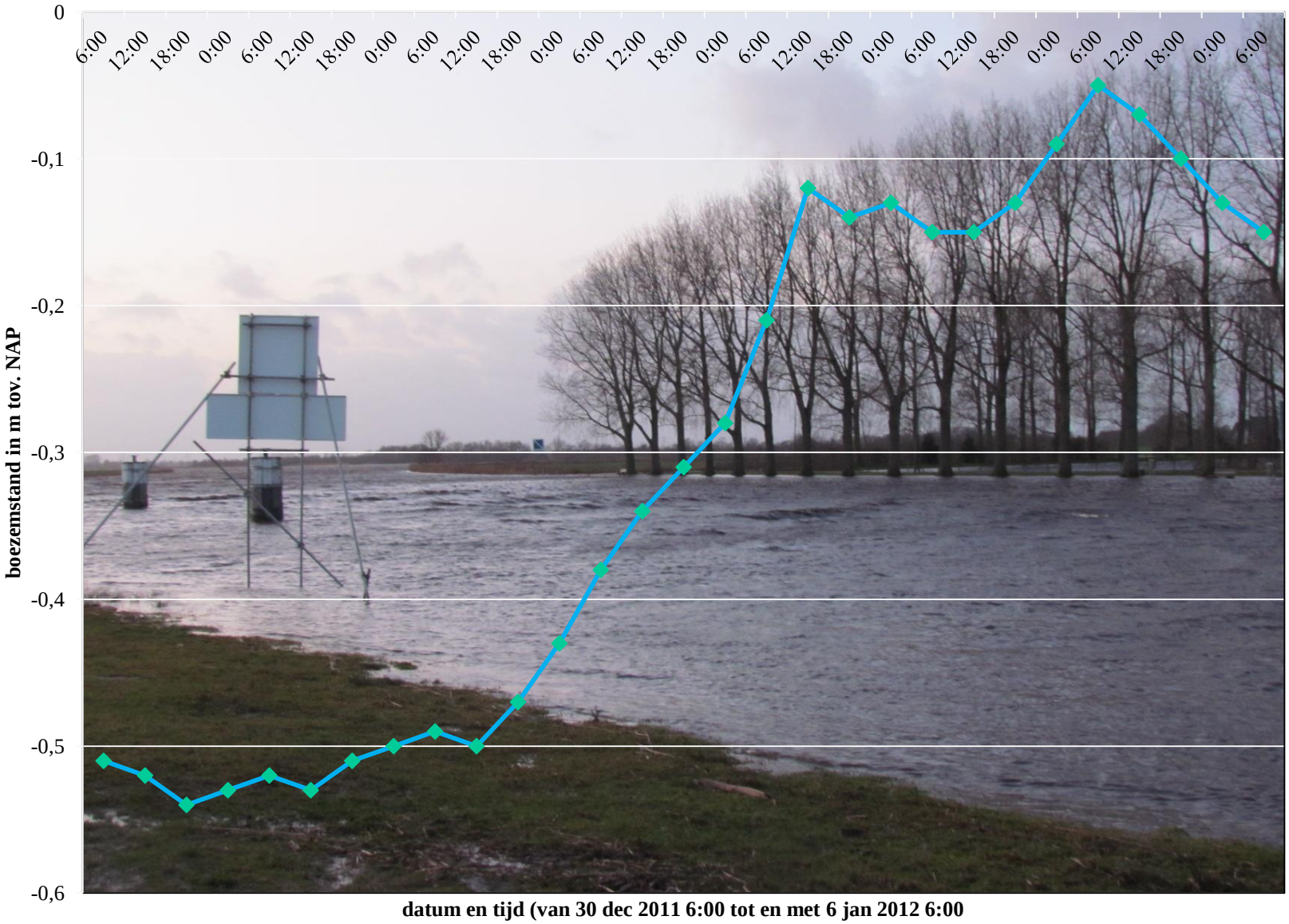

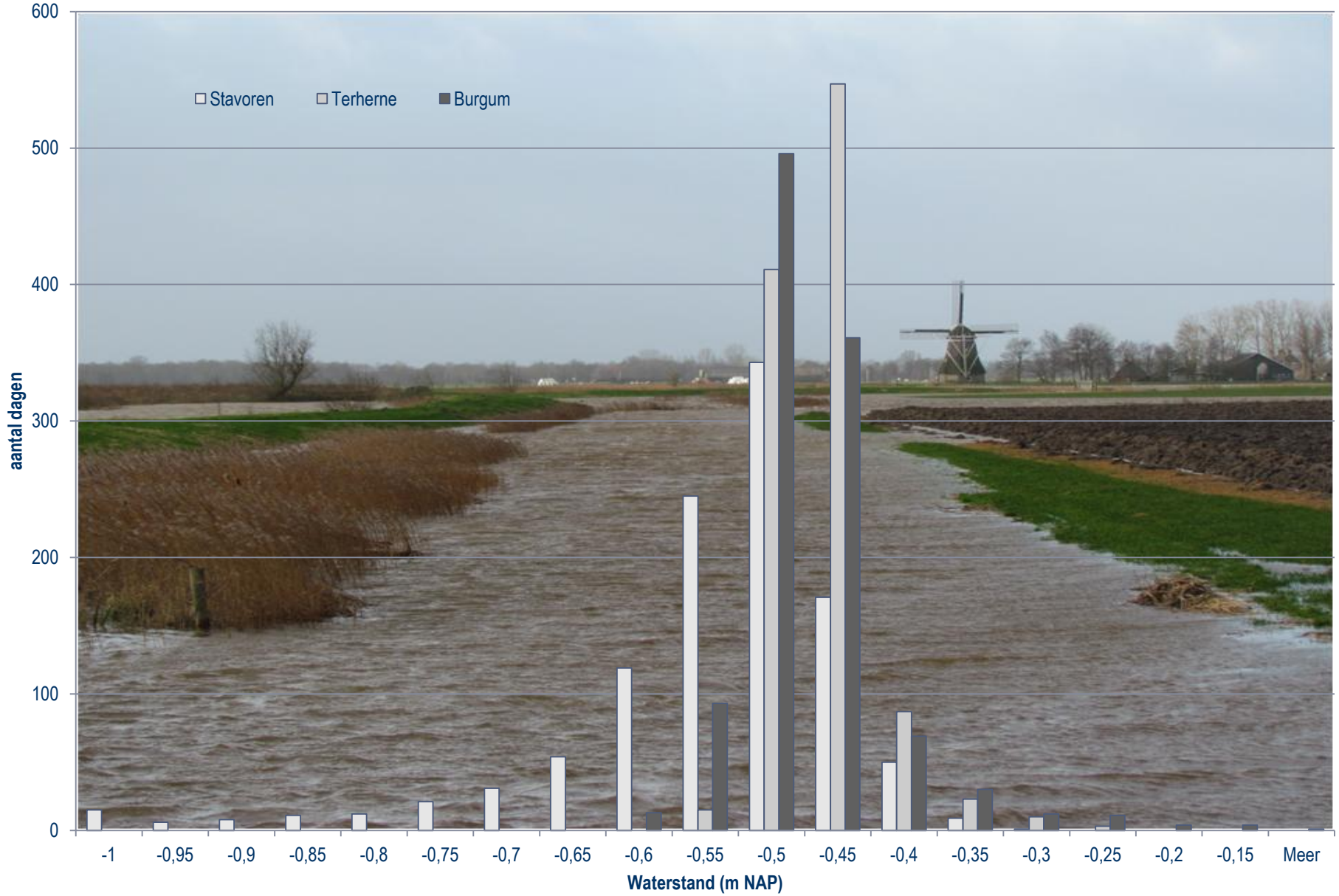
Stavoren
Terherne
Burgum
aantal dagen
600
500
400
300
200
100
0
-1
-0,95
-0,9
-0,85
-0,8
-0,75
-0,7
-0,65
-0,6
-0,55
-0,5
-0,45
-0,4
-0,35
-0,3
-0,25
-0,2
-0,15
Meer
Waterstand (m NAP)

Op naar een toekomstbestendig waterbeheer!

- Sommige van de laagst gelegen gebieden kunnen op termijn wellicht niet dezelfde functie behouden. Aanpassingen zijn nodig

- Motto: niet overal de omgeving aanpassen aan ons landgebruik (door ontwatering) maar onze manier van werken aan de omgeving, door slim gebruik te maken van techniek en innovatie

- Friese boezem vraagt om revitalisering. Meer flexibiliteit om water op te vangen of aan te voeren in perioden van droogte. Dat vraagt om ruimtelijke aanpassing

- **Ontwikkelen van nieuwe economische dragers voor een duurzaam land- en watergebruik onder (zeer) natte omstandigheden en voor het versterken van de Friese boezem**

het programma

zoeken naar economische dragers in een waterrijk landschap

sterke samenwerking in de regio

Kenniswerkplaats
Noordoost Fryslân

Dwaande

Even voorstellen: de regio

Netwerk Noordoost
it dwaande

Dwaande.nl

staatsbosbeheer

Noordoost Fryslân
echt mooi

It Fryske Gea

WETTERSKIP FRYSLÂN

vital rural area

gemeente dongeradeel

provinsje fryslân
provincie fryslân

gemeente tytsjerksteradiel

achtkarspelen
GEMEENTE

A&W ECOLOGISCH ONDERZOEK

Noardlike Fryske Wâlden

gemeente dantumadiel

gemeente Ferwerderadiel
hoarizonbreed en himelbeech

gemeente Kollumerland c.a.

Wetterwâlden-Bûtenfjild

Oude Noorse Federatie ONOF NOORDOOST FRYSLÂN

Dwaande.nl

friesland college

Hogeschool VHL University of Applied Sciences

nordwin COLLEGE

WAGENINGEN UR For quality of life

rijksuniversiteit groningen

ROC FRIESE POORT

ucf University Campus Fryslân

CIV water

mbo Life Sciences

NHL HOGESCHOOL

Even voorstellen: onderwijs en onderzoek

Waarom Bûtefjild als uitvalsbasis?

- Sterke samenwerking in de regio
- Landbouw en natuurgebieden bij elkaar : praktische locaties die kunnen dienen als demonstratie zijn er bijna niet. Goede ligging mbt onderwijsinstellingen
- Innovatieve herinrichting in het kader van de gebiedsontwikkeling
- Animo voor samenwerking bij natuurboeren : reele mogelijkheden voor een veldwerkplaats.

Het ontwikkelen van (nieuwe) economische dragers voor een duurzaam land- en watergebruik onder (zeer) natte omstandigheden en een versterking van de ecologie van de Friese boezem.

1. Brûsplak Bûtefjild – praktijkcentrum innovatief waterbeheer
2. Proeftuin voor verschillende vormen van flexibel waterbeheer
3. Zowel in natuur- als landbouwgebieden
4. Zoeken naar nieuwe combinaties van waterbeheer en functies voor de omgeving: ‘verdienmodellen’

VOORBEELDEN

- telen en toepassen van nieuwe watergewassen
- ecologische en economische rol van gebieden voor waterberging
- effectiviteit van KRW natuurvriendelijke oevers
- Slim benutten van watertoerisme – koppelen van land- en watertoerisme
- technische innovaties om te werken in natte gebieden
- gebiedseigen materialen voor artisanale producten
- Ecologische visserij
- Vitaal Moeras Bûtenfjild

de uitwerking

Veldwerkplaats, brûsplak, demonstratie-projecten

starten met concrete projecten in de veldwerkplaats Bûtefjild door enkele thema's met verschillende partners verder onder de loep te nemen. We willen starten met twee concrete projecten

VOORBEELDEN

- telen en toepassen van nieuwe watergewassen
- ecologische en economische rol van gebieden voor waterberging
- koppelen van land- en
- technische innovaties om te werken in natte gebieden
- gebiedseigen materialen voor artisanale producten
- Ecologische visserij
- Vitaal Moeras Bûtenfjild

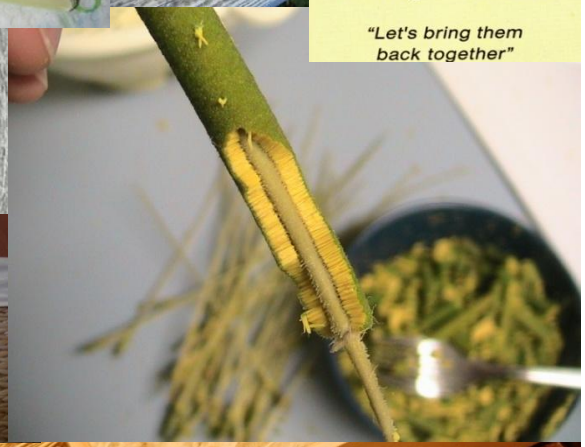

CATTAIL PRODUCTS

Leader of Polyethylene Nesting Structures

"Let's bring them back together"

Eerste fase projecten Better Wetter

- Opstarten van Brûsplak Bûtefjild (ism. agr. Ondernemers, wetterwâlden en doarpsbelangen)

- Starten met concrete projecten : teeltbedden en marktverkenning lisdodde en veenmosproducten

- Ondernemers in de regio er bij betrekken

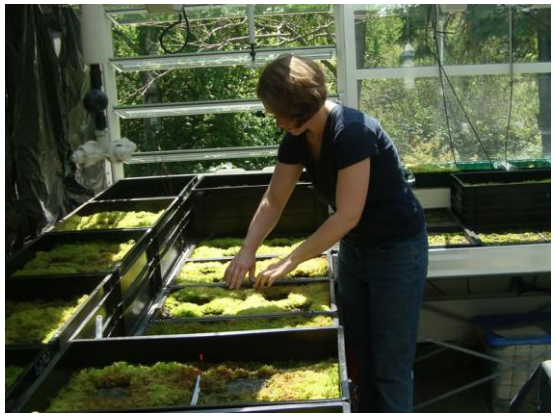

Better Wetter –

voor ecologie en economie

Better Wetter is de werknaam van een programma voor innovatief waterbeheer met een veldwerkplaats voor praktische pilots en demonstraties. Een initiatief uit de regio van ondernemers, onderzoekers, onderwijs, omgeving en overheden.